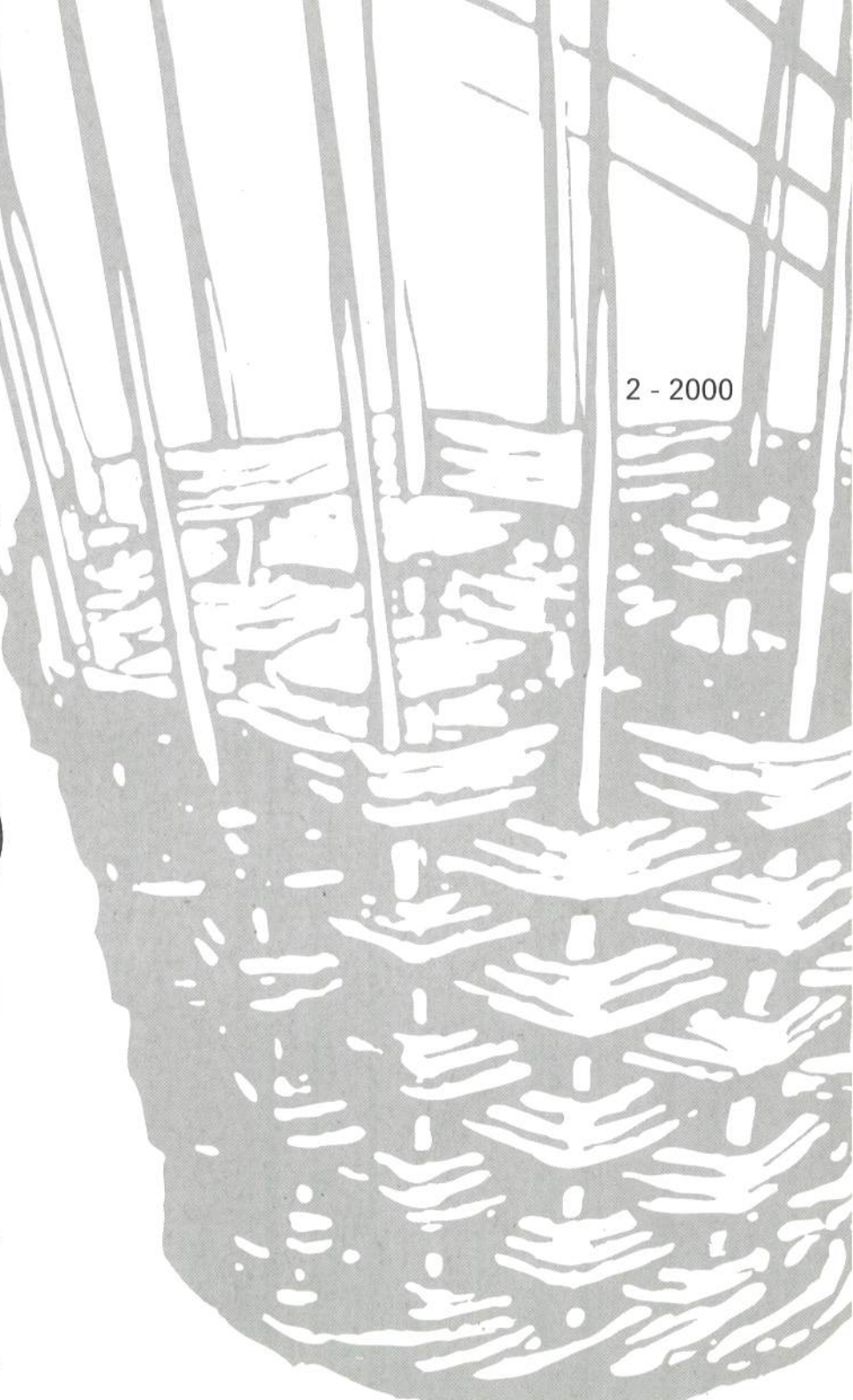

WILG&MANN

2 - 2000

WILG & MAND

Bestuur van Stichting Wilg & Mand:

Voorzitter Georg Rijken
Oosterblokker 130, 1696 BK Oosterblokker
(tel. 0229-263568 / fax 0229-261510/
e-mail: basketcase@hetnet.nl)

Secretaris vacant, zie voorzitter

Penningmeester Chris Wenneker, Meikade 1
6744 TA Ederveen, (tel. 0318-571902)
Giro 2695726

Leden Marleen Postma, Yvonne Molenaar,
Wim van Wingerden

Bulletinredactie: Anna Frederiks, Françoise Takken,
Annigje de Jonge
Bijdragen voor het bulletin bij voorkeur
aanleveren in Word of Word Perfect op floppy.
In goed leesbaar handschrift of getypt kan
natuurlijk ook. Sturen naar:
Anna Frederiks, Bocht 7,
1601 JG Enkhuizen. (tel.0228-313815).
De redactie behoudt zich het recht tot het
verkorten van artikelen voor.

Cursusinformatie: Maria Kuijpers, Sarinkdijk 1,
7255 MS Hengelo (Gld.), (tel./fax 0575-467481)

**Inlichtingen
over teen:** Bert van Halen, Velddijksestraat 9,
6627 KE Maasbommel (tel. 0487-562212)

**Gereedschap-
voorziening:** José Schilder, Buurtplein 6,
1841 GC Stompvoren (tel. 072-5038123)

**Beheer
bibliotheek:** Monique van Royen, P. Buyslaan 11,
2101 BG Heemstede (tel. 023-5283073)

**Verzending
boeken** Sander van Harten, Bocht 7,
1601 JG Enkhuizen (tel. 0228-313815)

**Minimum-
donatie:**
f30,- per jaar
(buitenland
f35,- per jaar)
**Donateurs
ontvangen
de bulletins
gratis**

Uitgave Stichting Wilg & Mand. Verschijnt 4 maal per jaar.
Negentiende jaargang, 2000-2
Stichting Wilg & Mand ISSN: 1382-8894

Bulletin 2 alweer onder de nieuwe redactie. Met veel genoegen heb ik het vorige gelezen en maak dan ook graag van de gelegenheid gebruik Anna Frederiks, Françoise Takken en Annigje de Jonge te feliciteren met het behaalde resultaat. Waren er vooraf hier en daar wat twijfels, dan zijn die in ieder geval uit de wereld.

In dit bulletin natuurlijk de aankondiging van de donateursdag 2000. Het is al eerder gezegd en geschreven dat we die houden in het in aanbouw zijnde Nationaal Vlecht Museum te Noordwolde. Marleen Postma en ik hebben het genoegen gehad in maart de voortgang van de bouw te aanschouwen en het ziet er goed, zelfs indrukwekkend uit. Is het altijd moeilijk een bestaand gebouw in uitgesproken architectuur gebouwd, te combineren met een nieuw complex; hier gaat dat zeker lukken. U begrijpt, ik hoop u nieuwsgierig te maken.

Hoewel het bij de aankondiging natuurlijk ook genoemd wordt, roep ik u vanaf deze plaats toch op om zo veel mogelijk manden mee te brengen die betrekking hebben op het thema **Van de wieg tot het graf**.

Het bestuur is erg blij dat Wim van Wingerden bereid is gevonden een bestuursfunctie op zich te nemen. Hij is al bekend als lid van de werkgroep teen en de museumwerkgroep en zal zodoende een belangrijke schakel kunnen zijn. Hij zal zich verderop in het bulletin aan u voorstellen.

Georg L.Rijken

JAARVERSLAG VAN DE SECRETARIS 1999

Dit jaarverslag is op meer dan één manier bijzonder. Ten eerste is dit het verslag van het laatste jaar van de twintigste eeuw. Maar voor mij persoonlijk veel belangrijker is het feit, dat ik dit verslag schrijf. Immers nog steeds is de functie van secretaris vacant en neem ik zo goed als ik kan zijn/haar taken over.

Het jaar 1999 begon eigenlijk op 15 januari, toen de werkgroep cursussen voor het eerst een docentendag organiseerde in het depot te IJsselstein. Op het programma stond het lesgeven aan beginners en met name het vlechten van een eenvoudige ronde mand. Ook was er als discussiepunt aan toegevoegd het pro-

bleem van cursisten met een beperking. Daartoe hoorde wat de werkgroep betreft ook linkshandigheid. Het bleek dat de dag veel te kort was om een en ander uitputtend te behandelen en de deelnemers keken terug op een leerzame, geslaagde dag.

Op de bestuursvergadering van maart besloot het bestuur definitief door te gaan met het uitgeven van de vertaling van *La Vannerie l'osier*. De fondsenwerving was zo veelbelovend dat dit gerechtvaardigd was. Ook werd de presentatie vastgesteld op 25 september '99 op de donateursdag. Er ontstond een race met de tijd die, en dat wil ik nog eens met nadruk schrijven, hoofdzakelijk in ons voordeel werd beslecht door de niet aflatende en nauwkeurige inzet van Arie van 't Hoog en Adrienne en Jan Ackers. Het werd een nipte zege waardoor er op de donateursdag exemplaren aanwezig waren.

Eind juli was de stichting vertegenwoordigd op de buiten manifestatie *Fleurig*. Gecoördineerd door de werkgroep PR in de persoon van Marleen Postma, offerden een aantal vlechters/ demonstranten weer veel tijd en moeite op om deze krachttoer met zijn dagen van 10- 22 uur te volbrengen.

Ook in de week van de donateursdag waren er vlechters/ demonstranten actief om de stichting te vertegenwoordigen op een manifestatie in Zutphen.

De Museum werkgroep richtte in de grienzaal de tentoonstelling *vismanden* in. Dit werd tevens het thema van onze donateursdag. Helaas waren er op die dag niet zoveel exemplaren meegebracht. Wel wil ik José Schilder noemen die het grootste gedeelte van de manden had meegebracht en er boeiend over kon vertellen.

Zoals al genoemd hielden wij op 25 september van 1999 onze donateursdag in Werkendam. Het ochtendprogramma werd in het cultureel centrum afgewerkt, terwijl we ons 's middags naar het Biesboschmuseum begaven. Het was een geslaagde dag met veel aanwezigen, die extra glans kreeg door de presentatie van het boek *Mandenmaken met Wilgenteen*.

Tenslotte verloor het stichtingsbestuur op de valreep van 1999 Arie van 't Hoog die aftrad als bestuurslid en tevens zijn werkzaamheden voor het bulletin neerlegde.

Georg L. Rijken

FINANCIEEL JAAROVERZICHT 1999 STICHTING WILG & MAND

Donaties	f	20.099,-	Bulletin (incl.porto)	f	12.804,51
Boeken	f	16.008,79	Bestuurskosten	f	3.099,40
Rente	f	1.124,46	Werkgroep Museum	f	2.148,-
Donateursdag	f	3.592,-	Werkgroep Teen	f	195,90
Labels/info	f	140,50	Werkgroep P.R.	f	1.306,60
Renteloze lening/			Donateursdag	f	4.994,75
Sponsors	f	12.600,-	Diversen	f	2.180,15
			Boeken	f	21.385,72
			Batig saldo	f	5.449,72
	f	53.564,75		f	53.564,75

Saldo 1-1-1999

Kas	f	260,29
Giro	f	18.890,18
Rabo	f	1.201,04
Robeco	f	12.454,65
	f	32.806,16

Saldo 31-12-1999

Kas	f	388,19
Giro	f	4.141,16
Rabo	f	1.321,69
Robeco	f	25.554,84
	f	31.405,88

WILG & MAND FONDS

Het fonds deed dit jaar een totaalbedrag van f 6.850,- aan uitgaven voor vertaalkosten, aanmoedigingspremie en studietegemoetkoming.

Saldo Wilg & Mand Fonds per 1-1-1999	f	4.296,03
Uitgaven 1999	f	6.850,-

Negatief saldo Wilg & Mand Fonds per 31-12-1999	f	2.553,97
---	---	----------

Dit negatieve saldo is verwerkt in het financieel jaaroverzicht 1999 van de Stichting Wilg & Mand.

MEDEDELINGEN

Kopij bulletin: De sluitingsdatum voor het inleveren van kopij voor bulletin 2000-3 is 10 juli 2000 (iets eerder dan normaal i.v.m. de vakantie).

Herinnering donaties: Zij die hun donatie voor het jaar 2000 nog niet hebben overgemaakt worden verzocht dit alsnog te doen. Het bespaart de stichting nogal wat kosten t.a.v. porto en administratiekosten.

NIEUW BESTUURSLID

Als vers bestuurslid is gevraagd een stukje over mijzelf te schrijven. Bij deze een deeltje van mijn leven in een notendop:

Mijn naam is Wim van Wingerden, inmiddels 48 jaar oud. Sinds 1978 woon ik bij Strijen op niet al te grote afstand van de grienden langs het Hollands Diep. Wilgen bij de vleet dus. Nog niet gehinderd door de kennis over het verschil tussen hak-en snijgrienden leek het me wel leuk om van het materiaal dat daar zo overvloedig voorhanden was iets te kunnen maken. In 1984 kocht ik in het Biesboschmuseum het boekje "De ronde mand" (eerste druk) en trof daarin een aanmeldingskaart als donateur voor de toen nog maar kort bestaande stichting W&M aan. En zo is het begonnen.

Het heeft tot 1989 geduurd voor ik mijn eerste bodemstekken over elkaar heb gelegd onder de inspirerende leiding van Tony Gerfen. Dat viel niet mee want natuurlijke aanleg voor het mandenmaken was bij mij zo goed als afwezig en de enige manier om het toch een beetje in de vingers te krijgen was dus veel vlechten. Inmiddels hebben ook dhr. Vink, Arie van 't Hoog, Jan de Vos, Colin Manthorpe en Joe Hogan een gewaardeerde bijdrage geleverd aan mijn moeizame ontwikkeling en sinds enkele jaren geef ik ook zelf korte cursussen.

Sinds mei 1999 ben ik lid van zowel de werkgroep teen als de museum werkgroep en sinds kort ook lid van het bestuur.

Wim van Wingerden

Wim van Wingerden aan het vlechten

DALHAUSEN

**Van over de
grenzen**

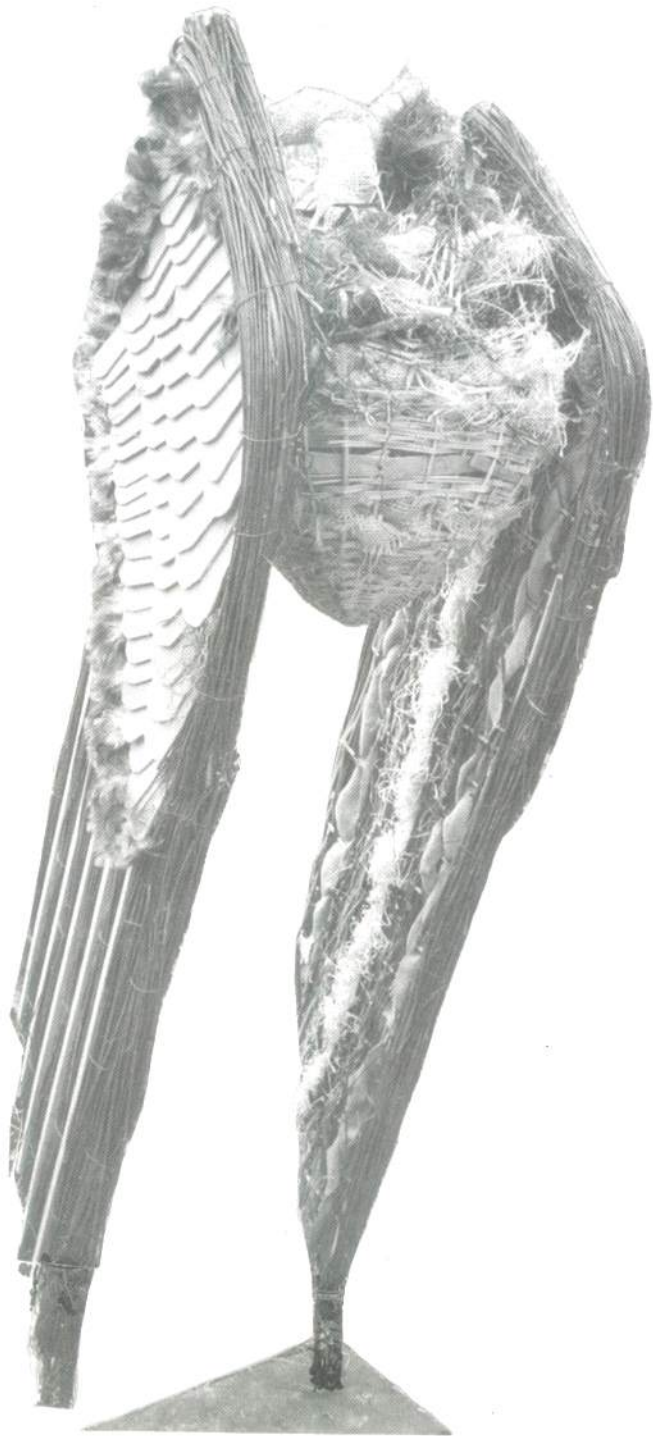
Voor wie het komende vakantie seizoen richting Duitsland gaat is het wellicht de moeite waard eens een bezoekje te brengen aan de gemeente Dalhausen. Dalhausen aan de rivier de Weser was van oudsher een mandenmakersgemeente. Via de Weser was er een goede verbinding over het water met de havenstad Bremen van waaruit een vrij grote export van mandwerk naar Amerika plaatsvond.

De verkoop naar Amerika was zo belangrijk dat toen tijdens de Amerikaanse Burgeroorlog van 1870-1871 deze markt wegviel dit een flinke economische crisis in Dalhausen veroorzaakte.

De aanleg van het spoorwegnet zorgde er gelukkig voor dat de Duitse thuismarkt beter bereikbaar werd en nieuwe afzet mogelijkheden konden worden gevonden. Zoals bijna overal is ook in Dalhausen de mandenmakerij in de tweede helft van de twintigste eeuw zo goed als verdwenen. Sinds 1995 is echter een museum geopend gewijd aan de mandenmakersgeschiedenis aldaar. Behalve een uitgebreid assortiment manden en gevlochten meubels is er ook veel te zien over de geschiedenis van de Dalhauser mandenmakerij. Naast het museum is de werkplaats gevestigd van het echtpaar Hansgert en Ursula Butterweck, beide in Lichtenfels opgeleid.

Het museum is geopend van april tot oktober elke vrijdagmiddag, zaterdag en zondag. Dalhausen ligt bij Beverungen tussen Detmold en Kassel.

Wim van Wingerden

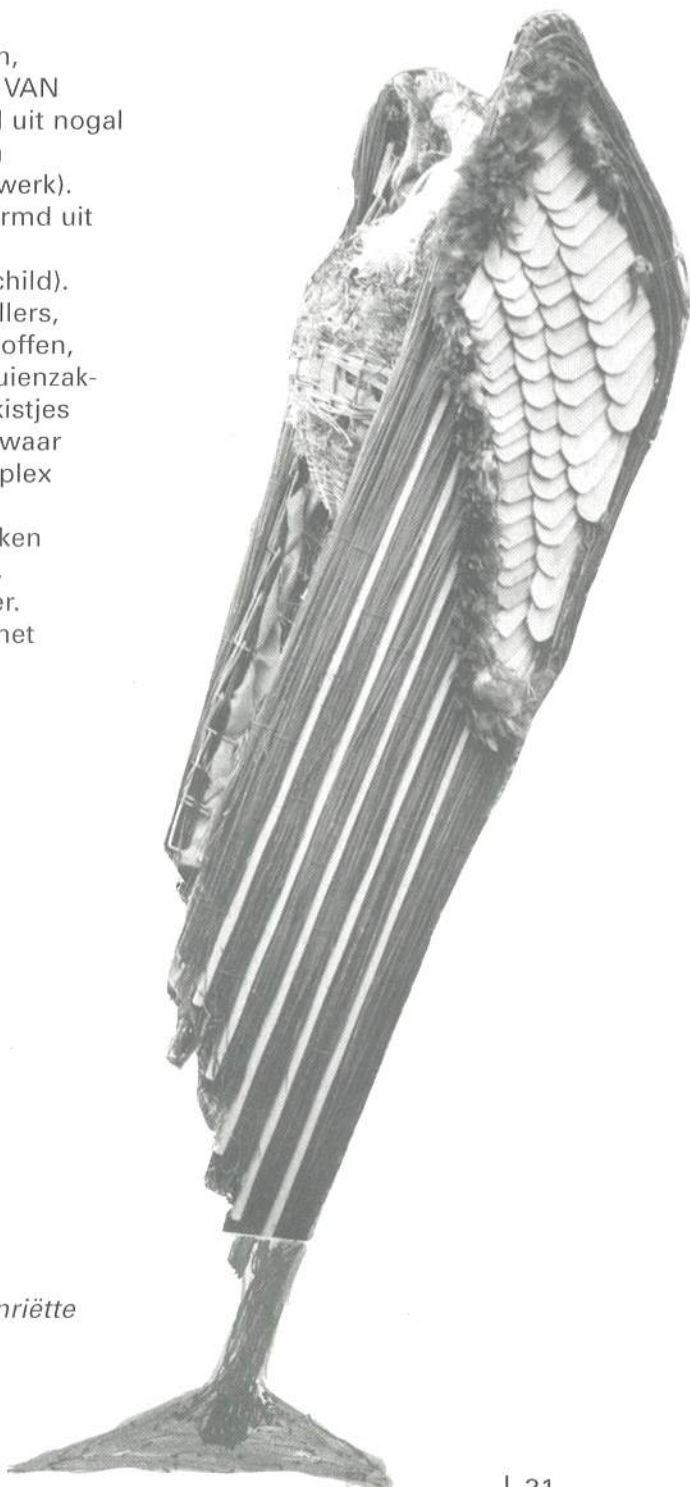

Het gevleugeld hart van Henriëtte, afm. 210x70x70 cm

Een van mijn laatste werken, 'HET GEVLEUGELDE HART VAN HENRIETTE', is opgebouwd uit nogal verschillende materialen en technieken (vlecht- en bindwerk). Eigenlijk is het geheel gevormd uit verpakkingsmateriaal zoals wilgentenen (groen en geschild). Denk hierbij ook aan pijnstillers, schillen van teen en groeistoffen, houtwol en het breekbare, uienzakken en tranen, sinaasappelkistjes en Spaanse warmte, veren waar kippen in verpakt waren, triplex van theekisten, telefoonkabeldraad voor het verpakken en verzenden van woorden, jute, betonbinddraad en ijzer. En als laatste en zeker niet het minste de ranken van de passiebloem. Zo zijn dit de bouwstoffen geworden van 'Het gevleugeld hart van Henriëtte', waarin ik jarenlang heerlijk verpakt was, maar die nu haar vleugels weer heeft uitgeslagen en, naar ik hoop, op een dynamische jonge landingsplaats is neergestreken.

Jac. van Someren

Het gevleugeld hart van Henriëtte

In '98 noemde ik ergens de connectie tussen manden en glas. De veerkrachtige wilgenteen heeft vanouds bewezen in gevlochten vorm uitermate geschikt te zijn voor het beschermen van glaswerk in allerlei soorten en maten. Grote mandflessen voor chemische stoffen b.v. zijn bij duizenden gemaakt en boden werk aan talloze mandenmakers. Maar wat kan een schilder bewogen hebben om nu juist zo'n versleten exemplaar uit te beelden? Menig ordentelijk mens zou daarop slechts gereageerd hebben met een: gooi toch weg dat ding . . .

Maar een schilder kijkt met héél andere ogen! Misschien werd Joseph Teixeira de Mattos, de maker van het hier afgebeelde schilderij, getroffen door de tegenstelling tussen de ruige, haast 'grafisch' te noemen structuur van de wat kleurloze mand, en de donkere, glanzende, zo te zien nog geheel gave fles erin. Misschien ook ontroerde hem de zo doeltreffende bescherming die de mand, hoe kapot en opgelapt ook, toch nog bood aan de kwetsbare fles. In ieder geval inspireerde het hem tot het maken van een mooi schilderij, haast een eerbetoon – alléén maar die mandfles, met zóveel ruimte om zich heen! – aan een oud en versleten ding.

In '99 kreeg ik tot mijn verrassing dit schilderij te zien in Teylers Museum in Haarlem, waar het de kamer van de directeur opluistert.

Mia Pot

SCHUITJEVAREN IN EEN MANDJE?

Op hoeveel plaatsen in de wereld zou de mens bootjes gevlochten hebben? En zich voor 't eerst op het water gewaagd hebben in zo'n mand-bootje? Misschien was de holle boomstam een voorganger, maar misschien heeft het ook afgehangen van de materialen die dichtbij de oevers van meer of rivier te vinden waren.

In ieder geval worden er nog steeds bootjes gevlochten, niet alleen door cursisten van Wilg & Mand en van de Basketmakers' Association. Op de afgebeelde foto, omstreeks 1-1-2000 gemaakt, is de constructie van zo'n India's vissersbootje aardig goed te zien. Het water is dat van een meer bij Hospet, ongeveer 250 km ten oosten van Goa, in Zuid-India.

Joseph Teixeira de Mattos (1892-1971): Mandfles. Olieverf op doek. Teylers Museum, Haarlem

India's vissersbootje

Op de voorgrond ligt een omgekeerde boot waarop iets te zien is van de buitenbekleding. Die bestaat soms uit leer, en dat zullen wel de sterkste en ook duurste boten zijn*; of uit een stevig soort canvas. Daarover wordt tenslotte pek gesmeerd, waarmee waterdichtheid, w.s. voor langere tijd, verkregen wordt. Met twee peddels zorgen de vissers voor voortbeweging en sturing.

Mia Pot

** Tim Severin reconstrueerde de boot waarmee volgens de legende St. Brandaan de Atlantische Oceaan overstak. Dat is een veel verder stadium in de botenbouw dan dat van de ronde gevlochten bootjes. Maar ook de houten spanten van dit zeewaardig gebleken schip was met huiden bekleed. Wie het adembenemende verhaal over Severins tocht over de oceaan heeft gelezen zal zich het proces van looien en aan elkaar naaien van die huiden goed herinneren.*

ROUTEBSCHRIJVING NATIONAAL VLECHTMUSEUM NOORDWOLDE

Per auto:

Vanuit het zuiden:
op de A32 (Zwolle-
Leeuwarden) afslag 6
richting Noordwolde.

Vanuit het noorden:
op de A32 (Leeuwarden-
Zwolle) afslag 8 richting
Noordwolde.
In Noordwolde borden
MUSEUM volgen
(Mandehof 7).

Per trein:

Vanaf station Wolvega
buslijn 28, halte 'molen'.
Vanaf station Steenwijk
buslijn 17, halte 'molen'.

Het bestuur van de Stichting Wilg & Mand nodigt u graag uit voor de donateursdag 2000. De donateursdag wordt dit jaar gehouden in het nieuw geopende (per 1 september) Nationaal Vlechtmuseum te Noordwolde in Friesland.

Het programma ziet er als volgt uit:

10.00-10.30 uur	Aankomst in het Nationaal Vlechtmuseum met koffie
10.30 uur	Opening door de voorzitter Georg Rijken
10.50- 11.20 uur	Dia lezing door Yvonne Molenaar met als thema <i>Wiegen</i>
11.20 - 11.45uur	Verslagen van de diverse werkgroepen, presentatie van de nieuwe instructiebladen
11.45 - 12.30 uur	Toelichting op het meegebrachte mandwerk
12.30 - 13.30 uur	Middagpauze met lunch
13.30 - 15.30 uur	Rondleiding door het Nationaal Vlechtmuseum; verkoop van boeken, instructiebladen en gereedschap; demonstraties in het vlechtlokaal
15.30 uur	Afsluiting met een kop koffie, thee of een frisdrankje

De kosten van de dag zijn inclusief consumpties en lunch f 35,= per persoon. U kunt zich aanmelden door bovengenoemd bedrag over te maken op ABN-AMRO rekeningnr: **56.79.70.531**, t.n.v. Françoise Takken, Wageningen, onder vermelding van donateursdag 2000 en naam, adres, woonplaats en telefoonnummer. Gaarne betaling vóór 1 september i.v.m. het opstellen van lijsten; betaling ná 1 september betekent een verhoging van f 5,= p.p.

Wij vragen u net als elk jaar uw bijdragen te leveren aan het thema. Het is leuk als er veel te zien is op het gebied van wiegen, luierlandjes, kinderstoelen, mandjes voor bruidsboeketten, e.d. Er zijn misschien mensen die niets zien in de toevoeging in het thema *tot het graf*, maar we weten dat er ook gevlochten grafkisten gemaakt en gebruikt worden. Wij zouden het op prijs stellen als er een aantal te zien zou zijn. Tenslotte hoort de dood toch onlosmakelijk bij het leven.

Voor nader informatie omtrent de donateursdag kunt u contact opnemen met **Marleen Postma**, tel: 026 4424204 of **Georg Rijken**, tel: 0229 263568

Jean werd geboren in Luik op 27 februari 1927 als zoon van Hendrik Davidts uit Stokkem. Hij is de laatste vlechter in een familie die zes generaties korvers kent! Een jaar (1940-1941) liep hij school in Stokkem bij de bekende meestervlechters Pieter Kenzeler, E. Klingeleers en directeur E.H.L. Klingeleers. Verder leerde hij de stiel bij zijn vader en de familie Hopmans tegenover het stadhuis. Na 30 jaar stielwerk te Luik wilde hij in 1970 aan de uitvoering van zijn droom beginnen: een handelszaak in vlechtartikelen, uitgebreid met lederwaren en reisartikelen.

Hij kon nl. zijn moeder overtuigen om bij de korverij, tabak en sigaretten ook damestassen, geldbeugels en portefeuilles te verkopen in de Rue Féronstrée. Zijn twee broers Jozef en Pieter, als ook zijn zuster Anna, volgden zijn voorbeeld. Zo waren er vijf 'Davidtswinkels' in vijf verschillende wijken te Luik! Jean begon aan een groothandel met de hulp van zijn vrouw Lucienne Vanham en zijn oudste zoon. In 1977 kwam ook de jongste zoon de zaak 'Davidts Design' versterken. De collectie kan worden bezichtigd via internet.

Sedert 1992 is Jean met pensioen, maar ondertussen beheert hij enkele wissenveldjes en geeft cursussen in het Luikse. Hij vertelt verder: "Verleden jaar heeft de conservator van 'Le Musée de la Vie Wallonne' (het volkskundig museum van Wallonië) mij gevraagd of ik een Ardeense wieg kon namaken naar het model en met de technieken van het vermolmd exemplaar in het museum. Ik heb een eerste exemplaar gemaakt en die heb ik voor mijn eerste kleinkind bewaard als die een kindje krijgt. Toen heb ik een tweede wieg gemaakt en die vond ik goed. De verantwoordelijken van het museum waren tevreden over het resultaat, want de wieg staat weer te pronken in het mooie decor van de Ardeense keuken met een mooie boerenschouw en alle huisgerief in koper erbij. Ik ben toch een beetje fier als Vlaamse vlechter ons mooie ambacht hier in Wallonië te promoten en de Luikenaars en de Limburgers wat meer samen te brengen".

*Jos Steyers
De Wissen, Stokkem (B)
tel. 089/75 21 71
fax 089/75 21 72*

*Jean Davidts-Vanham
Rue Fosse aux Pierres 7
4053 Chaudfontaine (B)
tel. 04-3650075*

Jean Davidts met wieg

WILLEKE WENDRICH, THE WORLD ACCORDING TO BASKETRY.

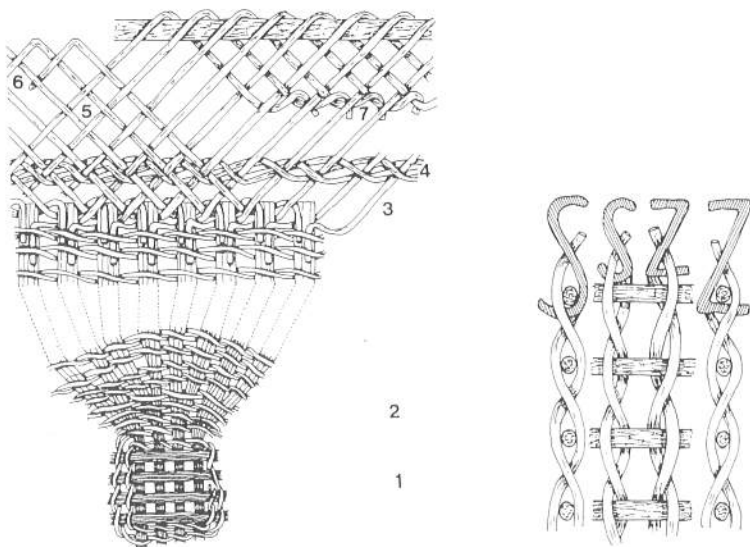
An ethno-archeological interpretation of basketry production in Egypt. Leiden, 1999.

Op 25 november 1999 waren drie (oud-)bestuursleden van de Stichting Wilg & Mand aanwezig bij de promotie van Willeke Wendrich, toen zij in de aula van de Leidse Universiteit haar proefschrift verdedigde en de doctorsbul in ontvangst nam. Een feestelijke gebeurtenis, ook een beetje voor W&M, want het was op de cursus van Tonnie Gerfen dat Willeke haar eerste praktische kennis van (Nederlandse) vlechttechnieken opdeed. Willeke is archeologe en vanaf 1983 betrokken bij opgravingen in Egypte. Zij was toen juist geïnteresseerd geraakt in vlecht- en aanverwante technieken.

Voorafgaand aan de promotie werd in het Rijksmuseum van Oudheden een film (video) vertoond die onder haar leiding gemaakt is op werkplaatsen van manden- en mattenmakers in Egypte. Ook op die werkplaatsen heeft zij als 'leerling' gewerkt, technieken geleerd en materialen uit het land zelf leren kennen en, heel belangrijk, leren 'aanvoelen'. Over omstandigheden van mandenmakers nú en hun plaats in de huidige samenleving en over de verhouding tijd-beloning, kwam zij dankzij haar uiteraard onontbeerlijke kennis van het Arabisch veel aan de weet.

Nauwkeuriger analyseren van vondsten uit de opgravingen, soms maar kleine fragmenten! werd hierdoor mogelijk. Ook afbeeldingen uit de Oudheid geven nu soms geheimen prijs over technieken of toepassingen van vlechtwerk die, dankzij de in de hedendaagse praktijk verworven kennis, nu beter herkenbaar blijken te zijn. (In hoofdstuk 16 van het proefschrift wordt de film gedetailleerd toegelicht.)

Het proefschrift is in de eerste plaats geschreven voor archeologen, aan wie het meer houvast zal geven bij de classificatie van vondsten en afbeeldingen. Maar ook voor degenen die zich wat verder willen verdiepen in de geschiedenis van vlechtwerk heeft het veel te bieden. De talrijke foto's en fraaie detailtekeningen die het illustreren zijn daarbij veel verduidelijkend.

Schematische voorstelling van in een mand uit $\pm$ 400 A.D. toegepaste technieken (1-2 bodem, 3 overgang bodem-zijkant, 4 kim, 5-7 zijkant + rand)

De S- en de Z-slag verduidelijkt.

Het was een ware vreugde om Willeke en haar man (die als medicus en landmeter, fotograferende, tekenende en schrijvende aan de opgravingen deelnam) na afloop van de promotie geluk te kunnen wensen met dit resultaat van jaren werk. Vol spanning zullen wij volgen 'hoe het verder ging'!

Het boek, inclusief de video, is te bestellen bij: CNWS, Universiteit Leiden, Nonnensteeg 1-3, postbus 9515, 2300 RA Leiden.

De prijs (boek + video) is f 85,- excl. verzendkosten.

INFORMATIE CURSUSSEN

- Dordrecht** - Mandenmaken o.l.v. José Schilder op vrijdag 30 juni en zaterdag 1 juli. Tel. 072-5038123.
- Almere** - Mandenvlechten o.l.v. Brand van Rijn, 10 dinsdagavonden van 2 mei t/m 4 juli (reeds vol). Tel. 036-5384353.
- Viller
Frankrijk** - Mandenmaken o.l.v. José Schilder van 17 t/m 21 juli. Tel. 072-5038123.
- Schoonrewoerd** - Mandenmaken o.l.v. Piet-Hein Spieringhs van 10 t/m 14 juli. Tel. S. van Baren, 0345-612829.
- Arnhem** - Mandenmaken o.l.v. Piet-Hein Spieringhs: 24 t/m 28 juli. Tel. Sylvia Mannessen: 026-2813242.
- Oosterblokker** - Mandenmaken (mandje met deksel) voor gevorderden van 31 juli t/m 2 aug. 2000, o.l.v. Andris Lapins. (Zie bull. 2000-1) Tel. Georg Rijken: 0229-263568.
- Kandern
Zuid Duitsland** - Mandenmaken o.l.v. Michael Thierschmann, in beugel- en stakentechniek. Beugeltechniek: 23 t/m 25 juni. Stakentechniek: 22 t/m 24 September. Tel. Kandern: 07626-91510.
- Doetinchem** - Mandenmaken o.l.v. Arie van 't Hoog. Week 31: van 31 juli t/m 4 aug. Week 33: van 14 aug. t/m 18 aug. Week 35: voor gevorderden (reeds volgeboekt). Er is gelegenheid tot kamperen. - Mandenmaken op 5 maandagen in okt./nov. 2000, o.l.v. Arie van 't Hoog. Data: 30 okt. en 6, 13, 20 en 27 nov. Tel./fax Maria Kuijpers, 0575-467481.
- Harderwijk** - Mandenmaken op 10 donderdagavonden in het najaar in de 'Tweeling', o.l.v. Brand van Rijn; start in september. Tel. 0341-426341.

- Oud Beyerland
Maasland** - Mandenvlechten o.l.v. Wim van Wingerden in sept./okt. Tel. 078-67742644.
- Heerde** - Mandenmaken o.l.v. Arie van 't Hoog op 5 maandagen; start 25 sept. Tel. 0578-693214.
- Vissinggaard
Denemarken** - 21-24 sept. Andere Vlechttechnieken, o.l.v. Eva Seidenfaden.
- 5-8 okt. Engelse Vlechttechnieken, o.l.v. Mary Butcher.
- 9-13 okt. Beelden Vrije Stijl, o.l.v. Eva Seidenfaden en Mary Butcher.
- 2-5 nov. Andere Vlechttechnieken, o.l.v. Eva Seidenfaden.
Informatie: Eva Seidenfaden, Vissinggaard, Nedenskovvej 4, 8740 Braedstrup, Denemarken
tel. (Denemarken) 0045 7575 1405
e-mail: vissinggaard@holten.com
website: www.holten.com/vissinggaard/
- Oosterblokker** - Mandenmaken o.l.v. Georg Rijken.
De data zijn: 29 en/of 30 september
20 en/of 21 oktober
30 nov en/of 1 dec.
Tel. Georg Rijken: 0229 263568 of e-mail: basketcase@hetnet.nl
- Zundert** - Cursussen o.l.v. Rien Stuijts.
- Mandenmaken (8 lessen van 2 1/2 uur).
Aanvang maandag 11 sept. 2000.

- Workshop eendenest: zaterdag 14 okt. 2000
- Workshop brievenbus: zaterdag 4 nov. 2000
- Workshop stokmandje: zaterdag 2 dec. 2000
De zaterdag workshops beginnen om 9.30 uur.

- Cursus stoelenmatten: 4, 6 en 7 dec. 2000
- Kerstvlechten: 11, 13 en 14 dec. 2000
De decembercursussen beginnen om 19.30 uur.
Tel. Rien Stuijts 076- 5976311.
- Ederveen** - Mandenvlechten o.l.v. Chris Wenneker op maandagochtenden van 9-12 uur; start 15 okt.

Op 1 juli 2000 wordt in het Stedsmuseum te IJsselstein een nieuwe tentoonstelling geopend. Het is een wilgenproject van kunstenaar Sjoerd Buisman in samenwerking met de Stichting Wilg & Mand, in het bijzonder met de werkgroep cursussen.

Twee jaar geleden heeft Jac. van Someren een tentoonstelling ingericht met als titel 'Op je tenen lopen'. Vorig jaar heeft de stichting een expositie gehouden over fijn scheenwerk. De titel luidde 'Klein & fijn'. Een belangrijke toelichting bij deze expositie is het boekje van Mia Pot: 'Een mandeken van fine tenen'.

Dit jaar dus een wilgenproject van Sjoerd Buisman in en buiten het museum. Twee jaar geleden heeft Sjoerd de hulp van de stichting ook ingeroepen bij zijn kunstwerk 'Palissaden' bij de torens in de gracht van het Muider slot. Nu reeds is een deel van de tentoonstelling gereed, omdat er met vlechlatten in knotwilgen gevlochten moest worden. Daarvoor zijn de overbodige staken op de knot weggezaagd of meegeflochten. De hoofdtakken vormden zo het geraamte van het vlechtwerk.

Langs de Hoge Biezen bij de entree van IJsselstein staan links van de weg groepen knotwilgen. Hierin zijn de 'hangende tuinen' gerealiseerd als een feestelijke binnenkomer. Het is een samenspel geworden van kunstenaar, uitvoerders en de natuur.

De tentoonstelling bestaat uit drie wilgenwensen. De tweede wens is gerealiseerd achter de begraafplaats de Hoge Akker en aan de Hollandse IJssel. Hier zijn twee groepen knotwilgen tot poorten omgetoverd die een speciale blik op IJsselstein geven. Vlakbij staat nu een kersenboomgaard te bloeien. Bij de opening van de tentoonstelling zijn de kersen rijp en wordt het dubbel feest. Een reden temeer om dan te gaan.

Op 1 juli zal de derde wens gerealiseerd zijn in de binnenruimte van het Stedsmuseum. Er zal een woud van wilgenpalen te zien zijn, waarin de vlechters Jan de Vos, José Schilder, Michiel van Gent, Arie van 't Hoog en Sjoerd Buisman zich laten inspireren door die verticale stammen. De tentoonstelling met de ondertitel 'natuur en cultuur vervlochten' duurt tot en met 3 september 2000. Tot ziens in IJsselstein.

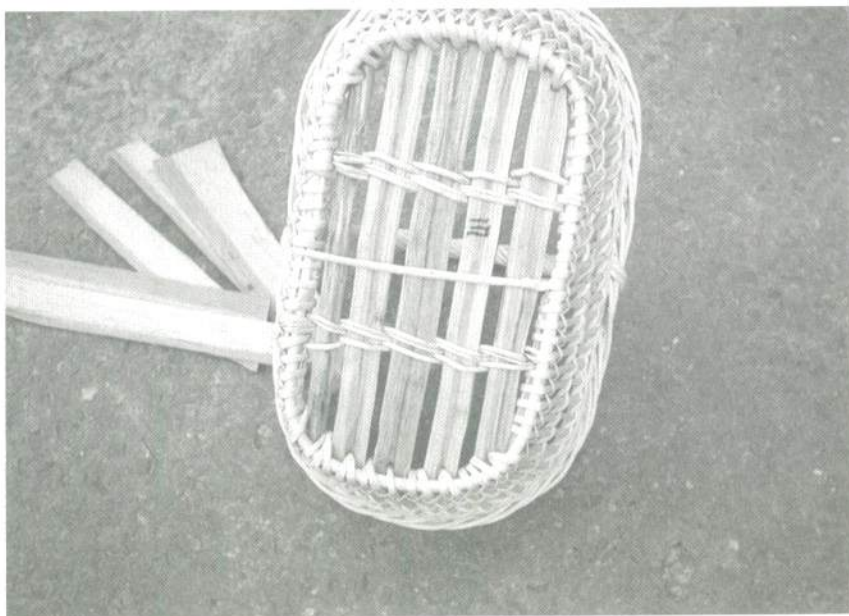
Arie van 't Hoog

CURSUS BOERENMANDEN MET GEKLIEFDE BODEM O.L.V. ANNE HERMANS

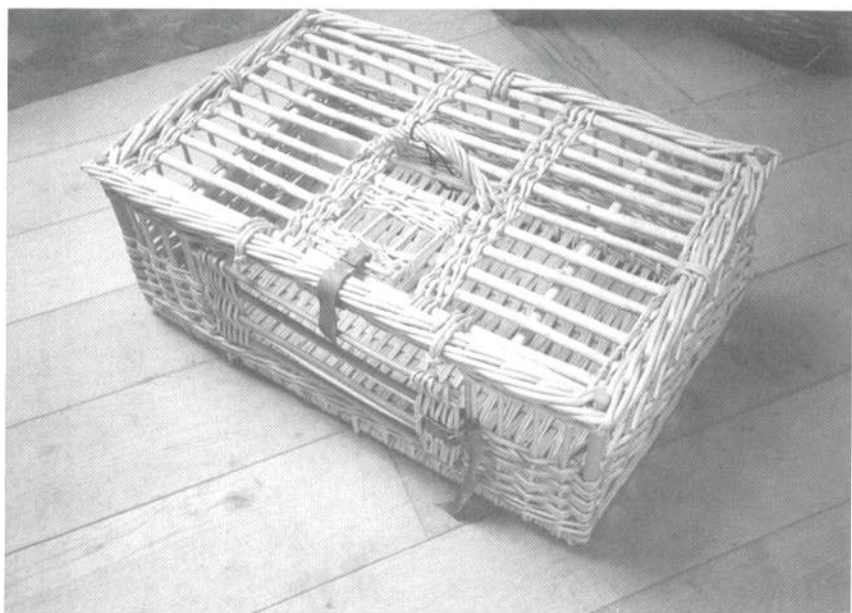
In bulletin nr. 1 misten we helaas de informatie over de cursus van Anne Hermans, zoals die hoort bij de aankondiging van de cursusweek op Assumburg van 23-27 oktober van dit jaar. Hierbij maken wij dat goed.

Met als achtergrond een professionele opleiding in de franse mandenvlechtersschool van Fayl-Billot in het franse Pays de Langres, geef ik nu 7 jaar cursus. Daarbij leg ik de klemtoon op kwalitatief hoogstaand mandwerk en probeer ik de filosofie van de mandenvlechterij nù door te geven. Manden maken is immers een ecologisch beroep: het basismateriaal, de wis, is een natuurproduct dat in onze streken aangeplant en geoogst kan worden op milieuvriendelijk wijze. Daarbij is het productieproces gezond: het maken van een mand verbruikt alleen menselijke energie. En eens versleten, wordt de mand terug natuur.

In die filosofie zit ook de functionaliteit van de mand vevat. Er worden reeds zo veel overbodige versierselen opgedrongen ik vind het belangrijk de nadruk te leggen op het gebruik van de mand. Dat brengt je dichterbij je wortels met moeder natuur. Vanuit deze visie zal het onderwerp voor een ver gevorderde cursus zijn: **"oude boerderijmanden"**.

Botermand

Duivenmand

We beginnen met een simpele botermand te maken waar vooral het klieven van bodemlatten centraal staat. Zoek alvast een struik of boom in beuk, zomereik, tamme kastanje of es waar je dan terecht kunt voor enkele stukken van 5 tot 10 cm doorsnee en 50 cm lengte, die je vers meebrengt. Bijltje of stevig mes of hakmes en boormachine zijn vereist voor deze prachtige bodems die nog zelden zo gemaakt worden vanwege de tijdrovende arbeid die er aan vooraf gaat! Het opwerken van de mand zelf gebeurt met de franse technieken van ovaal.

Vervolgens kan je kiezen uit de rechthoekige duiven- of kippenmand, waarin je een aantal vethaantjes kunt gaan halen die dan thuis vetgemest worden ... Indien je hier ook kiest voor een gekliefde lattenbodem dan moet je nog enkele stronkjes van 80 cm meebrengen, anders wordt het een volgevlochten bodem. Ook een droogrek om bijv. pruimen op te drogen behoort tot de mogelijkheden om met gekliefd hout te werken voor de bodem. Het alternatief is hier een gefitste bodem.

Flessenmand

Als laatste denk ik aan een 'dam-jan', een flessenmand voor wijnmakers. Breng hiervoor je eigen fles mee. Dit kan gaan van een kleine fles van enkele liters tot een van 40 liter; de kleine zijn sympathiek om te laten rondgaan bij een kampvuur bijvoorbeeld; de grote dienen om de wijn in te laten gisten. Die wijn mag je natuurlijk ook meebrengen om te vieren als de flessenmand gelukt is.

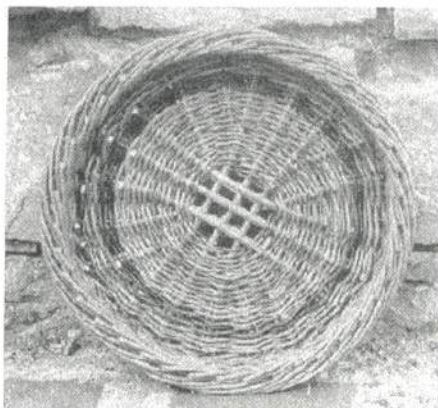
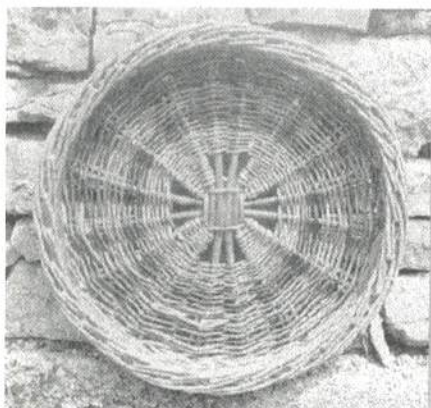
Moesten we de week echt niet volkrijgen (maar daar twijfel ik aan) dan kunnen we nog altijd een ronde kippentransportmand maken (voor volwassen kippen), een pensentoren, een kalfmuilkorfje of een plukkorf met houten haak.

Iedere cursist brengt zijn eigen werktuigen mee alsook (naast bovengenoemde houtstronken en bolle fles), 4 hoekstokken van rondhout of hazelaar van 30m cm lengte $\varnothing$ 16- 18 mm voor de rechthoekige mand en 2 stokken rondhout van 85 cm lengte en $\varnothing$ 14 mm voor de bodem. Zoek ook 2 leren riempjes met gesp voor deze mand en dan heb je alleen de mand te maken om een geheel te krijgen! Graag tot dan,

Anne Hermans

MANDEN OP HET WEB

Voor gebruikers van het Internet is een bezoek aan **basketry.about.com** aan te bevelen. Talrijke plaatjes van allerlei soorten manden zijn hier op te vragen en er zijn vele verbindingen te leggen naar andere Web pagina's over van alles en nog wat betreffende manden. O.a. een uitgebreide lijst van manden-ma(a)k(st)ers waar naast zeer veel Amerikanen ook o.a. Joe Hogan, Colin Manthorpe en Sally Goymer zijn te zien. Zelf kwam ik hier bij toeval terecht en heb hem direct bij de favorieten gezet. Het rechtstreekse adres is mij niet duidelijk. Surfen met zoekwoord "willow baskets" moet hier ongetwijfeld naar toe leiden. Het programma claimt ongeveer 700 sites. Van Joe Hogan zijn een aantal fraaie manden te zien in een Deens talig artikel.(www.sloejd-kbh.dk)

*lerse aardappel (afgiet) manden van Joe Hogan .
Tijdens de cursus Rhynauwen 1999 zijn deze ook gevlochten.*

Ook leuk om te bezoeken is **www.windrushwillow.com**. Naast een aantal foto's van manden en ander vlechtwerk is er ook een bestellijst van 101 variëteiten wilgen (niet geïllustreerd), met een groot aantal kleuren. Deze kunnen per bos van 100 stuks worden gekocht, 13 Euro per bos.
Misschien iets voor een bezoekje tijdens een vakantie in Engeland.

Adres:

Windrush Willow - Higher Barn, Sidmouth Road, Aylesbeare,
Exeter, Devon EX5 2JJ, ENGLAND.

Telephone & Fax : +44 (0)1395 233669

Email : windrushw@aol.com

Wim van Wingerden

NIEUWE DONATEURS

Akker, J. v.d.	Aelenstraat 12	5521 JV Eersel
Bijl, M.J.	Kerkstraat 11	4033 EH Lienden
Bode-Lamaison, E.L.	Narcissenstraat 37	6666 AW Heteren
Bongers, R.	Kaarder 76	1625 TM Hoorn
Bosch, R. v.d.	Heldersestraat 6	5688 NE Oirschot
Botjes-Brouwer, A.	Amstede 25	6651 EA Oude Pekela
Buijs, J.	IJsselstraat 16	3363 EW Sliedrecht
Classens, N.	Hoofdstraat 7	5864 BC Meerlo
Derksen, E.	Beltstraat 15	7011 GA Gaanderen
Deursen, S. van	De Hoeven 24	5541 RJ Reusel
Doornik, A.W.	Welgravenlaan 25	6741 ZH Lunteren
Dreven, C.F. van	Rotterdamserijnweg 200	3042 AV Rotterdam
Fabrie, A.	Plonderijen 26	5541 TB Reusel
Gerritsen, K.	Castaert 7	5688 PJ Oirschot
Gompel, A. van	Grens 134	B2370 Arendonk België
Greeuw, M.	Ds. Lieseliuslaan 4	6741 DZ Lunteren
Groenen, P.	Zandoerleseweg 37	5507 NH Veldhoven
Helvoort, R. van	Heldersestraat 6	5688 NE Oirschot
Hoef, A.L. v.d.	Holleweg 9	3829 AE Hooglanderveen
Hout-Koelen, J. van	Lopensestraat 8	5688 MK Oirschot
Jamin, R.M.	M. Montessorilaan 7	3818 LR Amersfoort
Jansen, L.	Kerkakkerstraat 3	5551 TC Dommelen
Janssen, J.	Sleutelstraat 16	5541 ND Reusel
Kelders, W.	Zandoerleseweg 46	5507 NV Veldhoven
Kennis, J.	Landrop 9	5528 NA Hoogeloon
Kingma, M.	Gravenstraat 6	5663 GC Geldrop
Knapen, M.	Oude Kerkstraat 14	5507 LC Veldhoven
Kollenburg, G. van	De Bollen 6	5688 NK Oirschot
Konings, P.	Dreefstraat 50	5581 VM Waalre
Kuin, S.	Hoogstraat 6	3956 NA Leersum
Laar, G. v.d.	't Heike 10	5541 ND Reusel
Lagemaat, H.	Pinkelbergen 37	5683 LN Best
Latijnbouwers, J.	Kapelweg 25	5684 NT Best
Latijnbouwers-Smits, D.	Kapelweg 25	5684 NT Best
Leijdens, H.	Reginastraat 11	2645 MN Blaricum
Linden F. v.d.	Amstelhof 16	5504 AE Veldhoven
Loo, H. v.d.	Lindestraat 42	5521 EK Eersel
Mensvoort, F. van	Lieveland 9	5688 HZ Oirschot
Meulemans, A.	Haver 33	5521 MS Eersel
Michel, M.	Braakenbosch 22-2	1068 DP Amsterdam
Munster, M.	Heereweg 110-2	1871 EL Schoorl
Nistelrooy, M. van	Schouw 14	1261 LG Blaricum

Oers, C.P.M. van
Oosteren, G. van
Overbeek J. van
Rüppel, S.

Salomons, H.
Sande, J. v.d.
Sande, T. v.d.
Schaik, J. van
Slagman, A.
Slikker, E.
Suijkerbuijk, E.
Terwal, H.J.
Thuinte, T.A.J.
Vaesen, J.

Velden, F. v.d.
Ven, E. v.d.
Vermeulen, M.
Vernooy, D.
Vloeberghs, B.

Vorst, P. v.d.
Vos, J.
Vught, C. van
Wal, R. v.d.
Weel, C.
Wilborts, W.
Willems, M.

Turfsingel 24
Rijdt 12
Mortelsgraaf 1
Brunenbachstraat 6

H. van Eijkstraat 32
Driehuizerweg 2
J.J. Verbeetenstr.30
Commeliusstraat 171
Polhaarweg 4
Hoefblad 71
Castaert 84
1e Reedwarsstraat 10
Borculoseweg 114
Maastrichtersteenweg 259

Zandoerleseweg 68
Kapelweg 19
Mosbeek 17
St. Jansstraat 23
Weynesbaan 40

Brinkweg 20
Norbertusdreef 27
OLV dijk 70
Akkerstraat 7
Berg 57
Willibrordusstraat 7
Kept 13

2802 BB Gouda
6631 AS Horssen
5688 MJ Oirschot
D86157 Augsburg
Duitsland
1411 TM Naarden
5066 CW Moergestel
5683 HV Best
1093 TP Amsterdam
7161 MC Neede
5684 JV Best
5688 PG Oirschot
3312 VK Dordrecht
7161 HC Neede
B3500 Hasselt
België
5507 NV Veldhoven
5684 NT Best
5501 BG Veldhoven
5507 NA Veldhoven
B2820 Bonheiden
België
5712 GB Someren
5551 BA Dommelen
5581 VX Waalre
5528 CH Hoogeloon
5671 CB Nuenen
5529 AN Casteren
5571 GR Bergeijk

E-MAIL ADRESSEN:

Arjan Joosten
Georg Rijken
Hans & Marian Groenen
Jacqueline de la Mar
Jacques Sleutels
Monique van Royen
Corrie Hansen

moelemeaken@planet.nl
basketcase@hetnet.nl
hans.groenen@hetnet.nl
cbmar@fysionet.nl
keymail@fysionet.nl
bjvanroyen@planet.nl
d.hansen@wxs.nl

- Het vlechten van ronde manden door A. Westendorp, Ir. W.D.J. Tuinzing en A.D. van 't Hoog.
40 blz. met foto-instructie. Code RM.
- Het vlechten van ovale manden door A. Westendorp, Ir. W.D.J. Tuinzing en A.D. van't Hoog.
192 blz. met foto-instructie en veel prachtige illustraties.
Vaktermenlijst in 4 talen. Code OM.
- Geriefteen en andere bindmaterialen door Ir. W.D.J. Tuinzing.
40 blz. en foto's. Code GT.
- 'Willige Werken' van Jacq. van Someren. Kunstwerken met wilg.
31 blz. met kleurenfoto's. Code JS.
- 'Een mandeken van fine teenen...' van Mia Pot-van Regteren Altena. Een speurtocht naar plaatsen van herkomst van het fijnscheenwerk in West-Europa. 24 blz. met kleurenfoto's. Code MP.
- Voor cursusleiders: 3 instructiebladen van beginnersmandjes.
Per tien sets van 3 bladen. Code IB.
- Mandenmaken met wilgenteen. Het nieuwe boek uit het Frans vertaald. 396 blz. met zeer veel tekeningen en foto's van de Franse techniek. Code MW.

Bovengenoemde uitgaven kunt u bestellen o.v.v. de code:

RM	f 10,-	+ f 2,50 porto	JS	f 10,-	+ f 3,50 porto
OM	f 25,-	+ f 5,- porto	MP	f 17,50	+ f 4,50 porto
GT	f 7,50	+ f 2,50 porto	IB	f 50,-	incl. porto
MW	f 65,-	+ f 7,- porto			

U maakt het bedrag over op giro 821761 t.n.v. Boeken Stichting Wilg & Mand, Bocht 7, 1601 JG Enkhuizen.

Na ontvangst van de betaling worden de boeken verzonden.

Bovendien te verkrijgen:

- ansichtkaart 'De tenen mand kan er tegen' in kleur. Code TM, f 10,- per 10 stuks (incl. porto).
- ansichtkaart van het grafbord van het Utrechts mandenmakersgilde uit 1639. Code GB, f 10,- per 10 stuks + f 2,50 porto.
- labels met 'Nederlands Vlechtwerk'. De labels zijn te bestellen door mandenmakers die bij de stichting bekend zijn.
Code: labels, f 20,- per 100 stuks (incl. porto).

De ansichtkaarten en labels zijn te bestellen per giro 2695726 t.n.v. Stichting Wilg & Mand, Meikade 1, 6744 TA Ederveen.

Voor Belgische lezers zijn de 3 boeken (RM, OM en GT) te koop bij de Fa F. de Vos-Salix, Eksaardedorp 19, B 9160 Eksaarde, tel. 09.3468040.

Doelstellingen Stichting Wilg & Mand

- Nieuwe perspectieven zoeken en creëren voor het Nederlandse mandenmaatwerk binnen de potentiële afzetgebieden.
- Behoud van het veelzijdige vlechtvakmanschap: o.a. door het uitgeven van handboeken en het stimuleren van cursussen.
- Behoud van de vakkennis betreffende de griendteelt en bevordering van een goed evenwicht tussen vraag en aanbod.
- Het initiëren en begeleiden van onderzoek/studies binnen het wilg-en-mand vakgebied.
- Het via een speciaal fonds aanschaffen van materiaal met een historische waarde: vlechtwerk, gereedschappen, boeken e.d.
- Het geven van bekendheid aan al deze activiteiten.

Donateur van de Stichting Wilg & Mand

U kunt de stichting steunen door donateur te worden.

U maakt f 30,- over op postgiro 2695726 t.n.v. penningmeester Stichting Wilg & Mand, 6744 TA Ederveen.

U ontvangt dan 4 x per jaar ons bulletin.

Het lenen van de boeken uit de bibliotheek van de stichting

Er bestaat de mogelijkheid om boeken uit onze bibliotheek te lenen. Hieraan zijn 3 voorwaarden verbonden:

1. het terugzenden is voor eigen rekening
2. de boeken dienen goed verpakt te zijn
3. het uitleentermijn is maximaal 2 maanden.

U kunt zich in verbinding stellen met Monique van Royen, zie voorin: beheer bibliotheek.

Mandencollecties zijn te vinden in:

Stadsmuseum IJsselstein, Walkade 2-4, tel. 030-6886800.

Open: woensdag t/m zondag van 13.00-17.00 uur

Bezoekerscentrum De Wissen, Maaspark, B3650 Stokkem, tel. 00-32-89752171.

Open: 1 april tot 30 september 2000 op zaterdag en zondag van 14.00-18.00 uur en op werkdagen van 9.30-12.00 uur en van 13.30-18.00 uur.

Nationaal Vlechtmuseum Noordwolde. Het museum is op dit moment gesloten in verband met renovatie en verhuizing. Eind augustus wordt het weer geopend.

Wie kent deze mandenmaker?